

Limba română

GRAMATICĂ

pentru clasa a VIII-a

CAPITOLUL I: Categoriile semantice	3	CAPITOLUL IX: Complementul indirect.	
• Sinonimele și antonimele	3	Completiva indirectă	122
• Omonimele. Cuvintele polisemantice	6	• Complementul indirect	122
• Paronimele	10	• Completiva indirectă	125
• Fișă de evaluare	12	• Fișă de evaluare	129
CAPITOLUL II: Mijloacele de îmbogățire a vocabularului	14	CAPITOLUL X: Complementul prepozițional.	
• Derivarea	14	Completiva prepozițională	131
• Compunerea	19	• Complementul prepozițional	131
• Conversiunea. Familia lexicală	24	• Completiva prepozițională	135
• Împrumuturile lexicale. Neologismele	28	• Fișă de evaluare	139
• Fișă de evaluare	32	CAPITOLUL XI: Circumstanțialul de loc.	
CAPITOLUL III: Registrele limbii	34	Circumstanțiala de loc	141
• Variații de registru	34	• Circumstanțialul de loc	141
• Argoul. Jargonul	37	• Circumstanțiala de loc	145
• Fișă de evaluare	41	• Fișă de evaluare	149
CAPITOLUL IV: Fonetica	43	CAPITOLUL XII: Circumstanțialul de timp.	
• Sunetele și literele limbii române	43	Circumstanțiala de timp	150
• Scrierea și pronunțarea cuvintelor de origine străină	50	• Circumstanțialul de timp	150
• Fișă de evaluare	53	• Circumstanțiala de timp/Temporală	154
CAPITOLUL V: Construcțiile sintactice	55	• Fișă de evaluare	159
• Construcțiile active.		CAPITOLUL XIII: Circumstanțialul de mod.	
Construcțiile pasive cu verbul <i>a fi</i>	55	Circumstanțiala de mod	161
• Predicatul (actualizare)	61	• Circumstanțialul de mod	161
• Construcții cu pronume reflexive	69	• Circumstanțiala de mod/Modala	165
• Construcțiile impersonale	73	• Fișă de evaluare	169
• Subiectul (actualizare)	77	CAPITOLUL XIV: Circumstanțialul de cauză.	
• Construcții incidente	84	Circumstanțiala de cauză	171
• Fișă de evaluare	87	• Circumstanțialul de cauză	171
CAPITOLUL VI: Fraza	89	• Circumstanțiala de cauză/Cauzala	175
• Relațiile de coordonare	89	• Fișă de evaluare	179
• Relațiile de subordonare	93	CAPITOLUL XV: Circumstanțialul de scop.	
• Enunțuri eliptice. Norme de punctuație	96	Circumstanțiala de scop	180
• Fișă de evaluare	99	• Circumstanțialul de scop	180
CAPITOLUL VII: Atributul. Atributiva	101	• Circumstanțiala de scop/Finală	183
• Atributul	101	• Fișă de evaluare	187
• Apozitia	106	CAPITOLUL XVI:	
• Atributiva	108	Construcțiile condiționale	188
• Fișă de evaluare	112	• Fișă de evaluare	192
CAPITOLUL VIII: Complementul direct.		CAPITOLUL XVII:	
Completiva directă	113	Construcțiile concesive	193
• Complementul direct	113	• Fișă de evaluare	197
• Completiva directă	116	Teste recapitulative	199
• Fișă de evaluare	121	• Testul 1	199
		• Testul 2	202
		• Testul 3	205

• Sinonimele • Antonimele • Omonimele • Cuvintele polisemantice • Paronimele

Competențe specifice:

- 4.2. Aplicarea achizițiilor lexicale și semantice de bază, în procesul de înțelegere și de exprimare corectă a intențiilor comunicative
- 4.3. Monitorizarea propriei pronunții și scrieri și a pronunției și scrierii celorlalți, valorificând achizițiile fonetice de bază
- 4.4. Respectarea normelor ortografice și ortoepice în utilizarea structurilor fonetice, lexicale și sintactico-morfologice în interacțiunea verbală

Sinonimele și antonimele

Reține!

Sinonimele sunt cuvintele cu sens asemănător sau identic care pot fi înlocuite reciproc fără ca semnificația mesajului să se schimbe.

Antonimele sunt cuvintele al căror sens este diametral opus. Ele au fie formă complet diferită (*adevăr ≠ minciună*), fie formă diferențiată printr-un prefix negativ (*adevăr ≠ neadevăr*) sau printr-un element de compunere savantă (*macrofloră ≠ microfloră*).

Observații:

1. Sinonimele și antonimele trebuie să aparțină aceleiași clase gramaticale (de exemplu, substantive: *speranță = nădejde ≠ disperare*; adjective: *etern = veșnic ≠ efemer*; adverbe: *niciodată = nicicând ≠ întotdeauna* etc.)
2. Pentru ca două sau mai multe cuvinte să fie sinonime, trebuie să existe posibilitatea substituirii fără a schimba sensul contextului în care apar, denumind aceeași realitate. Antonimele trebuie să aibă un element de sens comun față de care se stabilește opoziția.

În cazul unui cuvânt polisemantic (de exemplu, *clar*), sinonimele și antonimele se stabilesc pentru fiecare sens al acestuia:

<i>apă clară</i>	=	<i>apă limpede</i>	≠	<i>apă tulbure</i>
<i>imagine clară</i>	=	<i>imagine deslușită</i>	≠	<i>imagine vagă</i>
<i>cer clar</i>	=	<i>cer senin</i>	≠	<i>cer noros</i>
<i>explicație clară</i>	=	<i>explicație lămuritoare</i>	≠	<i>explicație neclară</i>

Relațiile de sinonimie și de antonimie se pot stabili între:

a) două cuvinte:	<i>obedient = docil; a confirma ≠ a infirma.</i>
b) o expresie și un cuvânt:	<i>a fugi = a-și lua tălpășița; a opri ≠ a da drumul.</i>
c) două expresii:	<i>a o lua la sănătoasa = a o rupe la fugă; a vedea lumina zilei ≠ a-și da sufletul.</i>

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- A. Sinonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în secvența *Ironia te face temut, dar nu popular*. (Tudor Vianu, *Opere*) sunt:
- a. persiflarea, feroce; c. râsul, înverșunat;
b. umorul, fricos; d. zeflemeaua, temător.
- B. Antonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în secvența *Omul cu adevărat fericit este cel care nu știe niciodată de ce*. (Tudor Mușatescu, *Scrieri*) sunt:
- a. bucuros, pururi; c. trist, uneori;
b. nenorocit, nicicând; d. nefericit, întotdeauna.
- C. Un sinonim și respectiv un antonim pentru cuvintele subliniate în secvența *Prietenii adevărați se cunosc la nevoia noastră, cei neadevărați, la nevoia lor*. (Grigore Tăușan, *Opiniile unui singuratec*) sunt:
- a. falși, reali; c. sinceri, neprefăcuți;
b. veritabili, mincinoși; d. falși, autentici.
- D. Sensul structurii subliniate în enunțul *Nevasta acestui sărac era muncitoare, iar a celui bogat era pestriță la mațe și foarte zgârcită*. (Ion Creangă, *Dănilă Prepeleac*) este:
- a. slabă; c. rea;
b. violentă; d. leneșă.
- E. Sinonimele unităților frazeologice: *în floarea vârstei, băgare de seamă, a-și da cuvântul* se găsesc în seria:
- a. frumos, atenție, a promite; c. fragil, a observa, a face o promisiune;
b. tânăr, atenție, a promite; d. tinerețe, luare aminte, a-și da cu părerea.

2. Rescrie enunțurile de mai jos, înlocuind cuvintele subliniate cu câte un sinonim:

- a. Ce este o carte bună dacă nu un prieten cu care poți sta de vorbă oricând în singurătatea odăii tale?
(Marin Preda, *Amintirea unui plâns. Mărturisiri și reflecții*)
- b. Pe-atunci pentru mine casele aveau față. Față de om, vreau să zic. Așa le și desenam: totdeauna cu două ferestre, care erau ochii, iar la mijloc, jos, o poartă boltită, care era gura bosumflată.
(Ioana Pârvulescu, *Inocenții*)
- c. Pe când pășea cu prudență printre două cufere prăfuite, o mână de fum alburii se desprinsese alene de pe tavan și strânse încet fereastra pe care tocmai intrase.
(Doina Ruști, *Visul spiridușului*)
- d. Florin reciti ultimele pagini ale romanului său haiducesc și zâmbi foarte satisfăcut. Deși avea numai treisprezece ani, iată că se dovedea în stare să imagineze aventuri palpitante, ce mai, ca un scriitor adevărat.
(Mircea Cărtărescu, *Florin scrie un roman*)

3. Notează câte un antonim pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din textul următor:

Uneori izbânda nu vine ușor. Trebuie să perseverezi, fără să aștepți laude. Bucuria succesului poate fi nemărginită, dar este important să nu uiți de cei care te-au ajutat pe drum. Dacă alegi să amplifici binele și recunoști, nu vei lăsa loc pentru ingratură în inima ta.

4. Scrie câte un sinonim potrivit pentru fiecare sens al adjectivului *înalte* din exemplele următoare:

- Îl deranjează sunetele *înalte* ale sirenei.
- Clădirile *înalte* au schimbat înfățișarea străzii.
- Este absolventul mai multor școli *înalte*.
- Frunțile *înalte* sunt o particularitate a membrilor acestei familii.
- Evoluția spirituală a neamului se datorează unor conștiințe *înalte*.

5. Formează, prin adăugarea unor prefixe, antonimele următoarelor cuvinte: *a lega, a sigila, tipic, egal, a puncta, probabil, început, legal, lipit, a ambigua*.

6. Găsește câte un sinonim pentru următoarele unități frazeologice/expresii: *cusut cu ață albă, ținare de minte, a se duce pe apa sâmbetei, de bună seamă, punct de vedere, a pune la cale, în doi peri, în floarea vârstei, a trage pe sfoară, de-a fir a păr, a da sfară în țară, târâș-grăpiș*.

7. Propune câte un sinonim și câte un antonim pentru fiecare dintre cuvintele: *altruist, locvace, grație, malițios, optimism, nonșalant, diurn, nădejde, lucrativ*.

8. Completează textul următor, reprezentând mesajul unui psiholog adresat adolescenților, cu formele indicate între paranteze.

La vârsta adolescenței, credeți că cei mai importanți oameni din viața voastră sunt _____ (antonim al cuvântului *inamicii*). Să nu vă lăsați niciodată copleșiți de _____ (sinonim al cuvântului *solitudine*).

Găsiți-vă _____ (antonim al cuvântului *dezinteres*) și nu luați decizii _____ (sinonim al cuvântului *întâmplătoare*)!

Deși lumea vă consideră niște _____ (sinonim al cuvântului *răzvrățiți*), voi nu _____ (locuțiune verbală sinonimă cu *observați*) reticența unora.

9. Scrie trei adjective care încep cu una dintre literele din numele/prenumele tău. Notează pentru fiecare dintre acestea câte un antonim.

10. Redactează un text descriptiv de minimum 50 de cuvinte, în care să incluzi adjectivele de la exercițiul anterior, ilustrând astfel procedeul antitezei.

Omonimele. Cuvintele polisemantice

We know
books

Reține!

Omonimele sunt cuvintele cu aceeași formă și cu sens complet diferit, adesea cu origini diferite; cuvintele care intră în relație de omonimie trebuie să se scrie și să se pronunțe la fel.

Omonimele pot fi:

1) lexicale – desemnează cuvintele care au aceeași formă și aparțin aceleiași clase gramaticale/sunt aceeași parte de vorbire; la rândul lor pot fi:

a) totale – identice în flexiune

subst. *bancă* „scaun lung și îngust” (plural *bănci*) vs subst. *bancă* „instituție financiară” (plural *bănci*)

b) parțiale – nu sunt identice în flexiune

subst. *raport* „legătură, relație” (plural *raporturi*) vs subst. *raport* „comunicare scrisă sau orală” (plural *rapoarte*);
verbul *a turna* „a vărsa” (*Toarnă apă în pahar.*) vs verbul *a turna* „a realiza un film” (*Echipa de filmare turnează un film SF.*)

2) lexico-gramaticale – desemnează cuvintele care au aceeași formă, dar nu aparțin aceleiași clase gramaticale/sunt părți de vorbire diferite.

subst. *capital* „finanțare, investiție, resurse” vs adj. *capital* „fundamental”

3) gramaticale – desemnează formele identice, cu valori gramaticale diferite.

el *cântă* – indicativ, prezent, persoana a III-a, singular
ei *cântă* – indicativ, prezent, persoana a III-a, plural
cântă! – imperativ, persoana a II-a, singular

Reține!

Omofonele sunt cuvintele care se pronunță la fel, dar se scriu diferit (de exemplu, pron. pers. *ele* vs subst. *iele*).

Omografele sunt cuvintele care se scriu la fel, dar se accentuează diferit (de exemplu, adj. *imobil* „neclintit” vs subst. *imobil* „clădire”).

Polisemia reprezintă capacitatea unui cuvânt de a dezvolta contextual mai multe sensuri între care se păstrează o anumită legătură semantică.

Verbul *a simți* are mai multe sensuri între care se stabilește o legătură:

1) a percepe: *Simțea aerul rece.*

2) a mirosi: *Cățelul simțea prezența stăpânului de la mare distanță.*

3) a intui: *Copilul simțea că familia are o problemă.*

În paradigma semantică a unui cuvânt polisemantic, de obicei, există:

• Sensul propriu de bază – reprezintă sensul obișnuit, folosit frecvent, redat în prima definiție de dicționar a cuvântului.	<i>aripa păsării</i>
• Sensul propriu secundar – reprezintă sensul obișnuit, realizat contextual printr-o asemănare cu cel de bază.	<i>aripa clădirii</i>
• Sensul figurat – reprezintă sensul mai puțin obișnuit (nou, neobișnuit) regăsit, de cele mai multe ori, în limbajul operelor literare, marcat în dicționare prin abrevierea <i>fig.</i>	<i>aripa imaginației</i>

Observație: În stilistica limbii române, sensul propriu se numește **denotație (sens denotativ)**, iar cel figurat, **conotație (sens conotativ)**.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

A. Sunt polisemantice cuvintele subliniate în enunțurile din seria:

- În ceea ce privește explorarea peșterilor, nu am termen de comparație.; Fiecare termen de achitare a facturilor a fost respectat de clienți.
- Actorul și-a îmbunătățit jocul scenic.; Jocul de lumini a făcut spectacolul mai atractiv.
- Greșeala lor nu a fost capitală.; Pleacă, adesea, în capitală cu diverse afaceri.
- Am explicat care sunt consecințele faptelor sale, iar el a înțeles.; Iar și-a uitat actele acasă.

B. Sunt omonime lexicale parțiale cuvintele subliniate din seria:

- A absolvit liceul ca șef de promoție.; Considerând că nu a acționat cu intenție, judecătorul l-a absolvit de vină.
- Optez pentru o firmă cu capital străin.; Pentru înțelegerea mecanismelor de funcționare, experimentul este capital.
- Prezentarea profesorului relevă o documentare serioasă.; Atitudinea prietenilor mei mi-a revelat multe necunoscute ale caracterului lor.
- Făcând un calcul rapid, și-a dat seama că nu va ajunge la timp.; A înțeles din explicațiile medicului că durerile de spate sunt cauzate de un calcul renal.

C. Sunt corecte ambele enunțuri din seria:

- Are vise mari pentru familia sa.; Nu manifestă nicio emoție.
- Are visuri de mărire.; Mulțimea manifestă pașnic în fața instituției.
- Muncește din greu pentru a-și vedea visurile din copilărie împlinite.; Dezinteresul se manifestă prin lipsa de atenție.
- Visele din ultimele nopți au fost senine.; Copilul manifestează interes pentru desen.

5. Indică patru sensuri ale cuvântului polisemantic *casă*, apoi construiește două enunțuri în care să devină omonim.

6. Notează *P* în dreptul enunțurilor care conțin cuvinte polisemantice și *O*, în dreptul celor cu omonime.

- a. Nu privea situația cu *ochi* buni. Cerul senin se reflecta într-un *ochi* de apă de pe șosea.
- b. Simte o *mare* satisfacție admirându-și lucrările. Printr-o muncă asiduă, a ajuns un *mare* avocat.
- c. Preferă să-și petreacă vacanța la *mare*. În fața casei sale, se află un parc *mare* și umbros.
- d. În fiecare săptămână, ia *masa* în oraș cu familia sa. O *masă* de mahon se zărea în camera spațioasă.
- e. Am onorat invitația la *masă*. O *masă* de oameni s-a adunat în parcul central.
- f. Minerul coboară într-o *baie* de sare părăsită. Oricând prefer o *baie* turcească.
- g. Și-a lăsat ochelarii în *baie*. Orice *baie* de soare este binevenită.
- h. Adesea *merge* spre casă cu metroul. Roșul nu *merge* cu verdele.
- i. A rămas un loc liber într-un *colț* al camerei. La muzeul cinegetic, am văzut pentru prima oară un *colț* de urs.
- j. Apa este *adâncă*. Copila a simțit o *adâncă* emoție când a primit scrisoarea.

7. Construiește enunțuri în care să incluzi următoarele omofone: *întruna/într-una; numai/nu mai; devreme/de vreme; altfel/alt fel; deodată/de o dată*.

8. Marchează, prin subliniere, accentul în perechile de omografe de mai jos, precizând sensul acestor cuvinte.

- a. Prefer *compania* prietenilor mei din gimnaziu. Am văzut defilând *compania* militară de elită din garnizoana orașului.
- b. Timp de secole, Imperiul Roman își *anexă* numeroase teritorii. Garajul este o *anexă* importantă a casei noastre.
- c. *Era* glaciară este o perioadă caracterizată prin scăderea temperaturilor globale. *Era* odată ca niciodată o grădină fermecată.
- d. Nu am găsit niciun *barem* pentru subiectul de examen. Copiii, *barem*, au o reducere din prețul билетelor.
- e. *Ia* loc în sala de așteptare! *Ia* maramureșeană se distinge prin mânecile sale ample.

9. Precizează care dintre cuvintele subliniate în textul de mai jos sunt folosite cu sensul propriu și care sunt utilizate cu sens figurat.

Din vârf de munți amurgul suflă
cu buze roșii
în spuza unor nori
și-atâta
jărativul ascuns
sub valul lor subțire de cenușă.

O rază
ce vine goană din apus
și-adună aripile și se lasă tremurând
pe-o frunză:
dar prea e grea povara -
și frunza cade.

(Lucian Blaga, *Amurg de toamnă*)

10. Alcătuieste enunțuri în care fiecare dintre aceste cuvinte folosite în textul de mai sus cu sensul propriu să fie folosit cu sens figurat, iar cele folosite cu sens figurat să capete sens propriu.

Paronimele

Reține!

Paronimele sunt cuvinte cu forme asemănătoare și cu sensuri diferite; ele se deosebesc, de obicei, printr-un sunet (*a emigra - a imigra*), prin două sunete (*conjunctură - conjectură*), iar uneori diferă ordinea sunetelor (*cauzal - cazual*).

Observație: Paronimele sunt, în general, cuvinte perechi dintre care unul este folosit mai des și, de aceea, este mai cunoscut de către vorbitori, în vreme ce al doilea, mai puțin cunoscut, este înlocuit în mod greșit cu acela care este mai frecvent utilizat, generând o greșeală de exprimare cunoscută drept **confuzie paronimică/atracție paronimică**.

a da sfoară-n țară în loc de
a da sfară-n țară;
Copiii au scris cu aliniat în
loc de *alineat*;
A fost investit ministru în loc
de *a fost investit*.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- A. Există o relație de paronimie între cuvintele evidențiate în secvențele din seria:
- Toate măsurile luate sunt *arbitrare*.; Comitetele *arbitrale* au hotărât anularea meciurilor.
  - O idee, dacă e purtată de *aripile* geniului, se vedește la urmă mai puternică decât toate elementele naturii.; I se zăreau urechile clăpăuge ca niște *aripi* de avion.
  - Stând pe mal, privea soarele cufundându-se în *mare*.; O *mare* de nori acoperea cerul.
  - Vânătorul își *ochi* prada. Prin desiș se vedea un *ochi* al razelor dimineții.
- B. Sunt corect utilizate paronimele din seria:
- Șederea sa la bunici este *temporală*.; A identificat în text o structură *temporară*.

- b. An de an, mii de conaționali *imigrează* din țara noastră.; Cei mai mulți *emigrează* în Spania.
- c. A fost întâmpinat cu un aer *glaciar*.; În călătoriile noastre, am întâlnit numeroase lacuri *glaciale*.
- d. Vii *ori* pleci?; Concurenții au abandonat cursa, *or* acest fapt nu rămâne nesancționat.

2. Alege paronimul potrivit pentru enunțurile date.

- a. Cutremurul este un pericol *iminent/eminent*.
- b. A absolvit un liceu cu profil *minier/miner*.
- c. Ar prefera o casă cu mai multe *dependințe/dependențe*.
- d. George Enescu a fost *un virtuos/un virtuoaz* al vioii.
- e. Suntem *solitari/solidari* cu cei suferinzi.
- f. Conform Constituției, statul român este *suveran/suzeran*.
- g. *Condurul/Condorul* este cel mai mare vultur din America de Sud.
- h. Pentru a verifica funcționarea organelor interne, medicul *a ascultat/a auscultat* cu stetoscopul.

3. Construiește enunțuri pentru fiecare dintre cuvintele nepotrivite contextelor de la exercițiul precedent.

4. Creează perechea paronimică pentru următoarele cuvinte: *atlas, lacună, eminent, original, prescris*.

5. Precizează cărei categorii semantice aparțin cuvintele subliniate din enunțurile de mai jos.

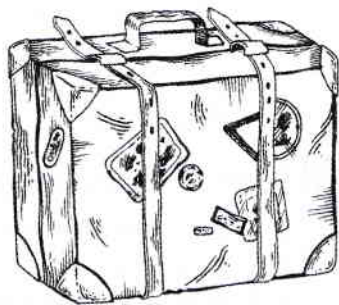
- a. După ce a trecut strada, bunicul a trecut pe la noi și ne-a spus că a trecut cu vederea greșelile nepoților.
- b. În mod fortuit, s-a ajuns la soluția domiciliului forțat.
- c. De vreme ce a ajuns acasă devreme, s-a hotărât a pregăti singur cina.
- d. În calele vapoarelor, au fost transportate în condiții prielnice calele preferate ale reginei.
- e. Comentariul malitios și zâmbetul răutăcios i-au afectat buna dispoziție.

6. Rescrie corect mesajele de mai jos, preluate din comentariile unor internați.

- a. Prefer mai bine să discutăm despre tinerii harnici și silitori, solitari cu cei afectați de schimbările majore din societate.
- b. La reuniunea familiară, am discutat, așa dar, decât despre un procent de 25% din bugetul de vacanță.
- c. Deși au întâmpinat multe piedici datorită cărora au pierdut campionatul, fotbalistii s-au pregătit în continuu.
- d. O dată ajunși aici, puteți servi masa chiar și la restaurantul care este apreciat enorm de mult.
- e. Voi explica ecuațiile și sorei mele, fiind cea mai optimă soluție pentru a nu-i inerva pe părinții noștri.

Citește fragmentul următor și rezolvă cerințele.

Doamna Medlock își pregătise valijoara și pornise la drum. Mary stătea într-un colț al compartimentului, urâtică și îmbufnată. N-avea ce să citească și n-avea la ce să se uite, așa că își împreună în poală mâinile mici și slăbuțe, cu mănuși negre. Rochia neagră o făcea să arate mai palidă ca oricând, iar părul spălăcit și subțire ieșea în dezordine de sub pălăriuța neagră de crep.

„N-am văzut în viața mea un copil mai răzgâiat și mai arțagos”, se gândea doamna Medlock. Nu-i venea să creadă că un copil putea să stea atât de liniștit fără să facă nimic; și, în final, renunțând s-o mai privească, începu să vorbească, pe un ton repezit și aspru.

— Socotesc că ar trebui să-ți spun unele lucruri despre casa în care vei sta, începu ea. Știi ceva despre unchiul tău?

— Nu, zise Mary. (...)

— Nu spun că nu ar fi un conac mare, dar e cam mohorât, și că domnul Craven nu ar fi mândru, în felul lui, de acest conac. Casa e veche de șase sute de ani și este situată la marginea unui platou. Are cam o sută de camere, deși majoritatea sunt nelocuite și încuiate. În casă se află tablouri și mobilă veche și frumoasă și multe alte obiecte vechi de secole. Casa este situată în mijlocul unui domeniu întins, cu multe grădini și cu arbori ce-și târăsc crengile pe pământ... unii dintre ei. Se opri ca să-și mai tragă sufletul. Și atât, încheie ea, brusc.

Cu toate că n-ar fi vrut, Mary începu s-o asculte. Totul părea atât de diferit față de India și, ca orice lucru nou, o atrăgea; dar nu voia deloc să se arate interesată. Era una dintre trăsăturile ei nefericite și respingătoare. Așa că rămase tăcută.

— Să nu te aștepți să-l vezi pe domnul Craven; nu prea sunt șanse, zise doamna Medlock. Să nu te aștepți să găsești oameni cu care să stai de vorbă. Va trebui să te joci singură și tot singură să-ți porți de grijă. Ți se va spune în ce camere ai sau nu ai voie să intri. Sunt multe grădini. Dar în casă nu ai voie să cotrobăi peste tot. Domnului Craven nu-i place asta.

— N-o să am chef să cotrobăi peste tot, zise micuța Mary, tăfnoasă.

La un moment dat i se făcuse milă de domnul Craven, dar la fel de repede uită de milă și începu să creadă că acel om era atât de urăcios, încât merita tot ce i se întâmplase. Mary își întoarse fața către ferestrele vagonului în care bătea ploaia și urmări șiroaiele cenușii de apă care păreau că n-aveau de gând să se mai oprească vreodată. Privi atât de mult și atât de intens, încât totul deveni din ce în ce mai cenușiu în fața ochilor ei și adormi.

(Frances Hodgson Burnett, *Grădina secretă*)